

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXLVII. ad annum CCCCI.

Parisiis, 1644

Altera Editio Capitvlorvm Qvorvmdam Concilii Carthaginensis II. ex codice
Canonum Graecolatino desumpta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15256

ANNO CHRISTI 397.

nos salubri consilio seruanda decreuimus. Et ideo, quæ ab omnibus sunt dicta, propria debemus subscriptione firmare. Ab vniuersis episcopis dictum est, Fiat fiat. Et subscripserunt.

ALTERA EDITIO
CAPITVLORVM QVORVMDAM
CONCILII CARTHAGINENSIS II.

ex codice Canonum Græcolatino desumpta.

Γεεληρυκτέας τ' ἀγίας τριάδος. *De Trinitate prædicanda.*

β'.

ΣΥΜΠΑΣΑ ἡ συνέδρος ἔπεν·
ὅλοντος τῆς θεοῦ, ἰση ὁμολογία ἡ
ἐκκλησιαστικὴ πίστις, ἡ δὲ ἡμῶν παραδι-
δομένη ἐν ταύτῃ τῇ ἐν δόξῳ συνέλευ-
σιν, ὡς ποτύπως ὁμολογητέα ἐστὶν ἔ-
πειτα ἡ ἐκκλησιαστικὴ τάξις μὴ σωμα-
νεσεως ἐκείνου καὶ ὁμοῦ πάντων φυ-
λακτέα ἐστὶ. ὡς βεβαιωτέα ἢ τὰς
τῶν ἀδελφῶν ἐ συνεπισκόπων ἡμῶν
τῶν ἐναρχῶν χροπονηθέντων διανοίας,
ταῦτα δὲ ὡσαύτως, ἀ παρὰ τῶν
πατέρων βεβαίως διατυπώσας ὡς ἐλέ-
γομεν ὡς τῆς τριάδος, τὴν ἑστὶ τῆς
πατέρος ἐ τῆς υἱοῦ καὶ τῆς ἀγίου πνεύμα-
τος πλὴν ἐνόησα, πλὴν μηδεμίαν ἔχον
διαφορὰν γινωσκομένην, ἐν ταῖς ἡμε-
τέρας διανοίαις ἕκαστα εὐερεθεῖσαν κα-
τέρομεν, καὶ καδὸς ἐμαδομεν, οὕτως
ἐν λαοῖς τῆς θεοῦ διδάξομεν. ὁμοίως
ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων τῶν ἐναρ-
χῶν ὡσαύθις ἐλέχθη φανερόν·
οὕτως δεχόμεθα, οὕτως κατέρομεν,
οὕτως διδάσκομεν, τῇ πίστι τῇ ἀναγγελικῇ ἅμα τῇ ὑμετέρας διδασκαλίᾳ ἐπό-
μενοι.

I I.

VNIVERSVM Concilium Cartha. II.
dixit: Deo propitio, pari cap. 2.
professione fides ecclesiastica,
quæ per nos traditur in hoc cœ-
tu glorioso, primitus constiten-
da est; tunc demum ordo eccle-
siasticus singulorum ex consensu
omniū est asseruandus. Ad cor-
roborandas autem fratrum &
coepiscoporum nostrorum nu-
per promotorum mentes, ea
proponenda sunt, quæ a patri-
bus certa dispositione accep-
imus, vt trinitatis, quam nostris
in sensibus consecratam retine-
mus, Patris, & Filii, & Spiritus
sancti vnitatem, quæ nullam no-
scitur habere differentiam, sic-
uti didicimus, ita Dei populos
instruamus. Item ab vniuersis
episcopis nuper promotis dictū
est: Plane sic accepimus, sic te-
nemus, sic docemus, fidem euan-
gelicam cum vestra doctrina fe-
quentes.

De continentia.

Περὶ ἐγκρατείας.

III.

Carthag. 2.
c. 2.

Aurelius episcopus dixit: Cum praeferito Concilio de continentia & castitatis moderamine tractaretur, gradus isti tres, qui constrictione quadam castitatis per consecrationes adnexi sunt, episcopos, inquam, presbyteros & diaconos, ita complacuit, ut condecet sacros antistites ac Dei sacerdotes, nec non & Leuitas, vel qui sacramentis diuinis inferuiunt, continentes esse in omnibus, quo possint simpliciter quod a Domino postulant, impetrare: ut quod apostoli docuerunt, & ipsa seruauit antiquitas, nos quoque custodiamus.

De diuersis ordinibus ab uxoribus abstinendis.

IV.

Cartha. 11.
c. 2.

Faustinus episcopus ecclesiae Potentinae, prouinciae Piceni, legatus Romanae ecclesiae, dixit: Placet ut episcopus, presbyter & diaconus, vel qui sacramenta contrectant, pudicitiae custodes, ab uxoribus se abstineant. Ab vniuersis episcopis dictum est: Placet ut in omnibus pudicitia custodiatur, qui altari inferuiunt.

De auaritia.

V.

Non est in
Carthag. 2.

Aurelius episcopus dixit. Auaritia cupiditas, quam rerum omnium malarum matrem esse, nemo qui dubitet, proinde inhibenda est, ne quis alienos fines vsurpet, aut per praemium termi-

γ.

Αὐρήλιος Ἐπίσκοπος εἶπεν ἐν τῇ προλαβούσῃ συνόδῳ ὡς περὶ ῥυθμοῦ ἐγκρατείας καὶ ἀγνείας ἐζητήθη, ἤρρεσεν ὡς ἐστὶν τρεῖς βαθμοὶ τούτους ἐστὶν συνδέσμων ἕνι τῷ ἀγνείας διὰ τῆς καθιερωσμένης συμπεπλημένους (Φημὶ δὴ Ἐπισκόποις, πρεσβυτέροις & Διακόνοις) ὡς πρέπει ὁμοίως Ἐπισκόποις & ἱερέσιν καὶ Λεβίταις καὶ ὑποφωροῖσι δούλοις καθιεσθῆμασιν, ἐγκρατείας εἶναι ἐν παντί, ὅπως διωκηθῶσιν ὁ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀπλῶς αὐτῶσιν, ἐπιτηχεῖν ἵνα καὶ τὸ διὰ τῆς διποσολων παραδοθέν, καὶ ἔξ αὐτῆς τῆς δεξαμένης κρατῆσιν, καὶ ἡμεῖς ὁμοίως φυλάξωμεν.

Περὶ διαφόρων τάξεων ὀφειλουσῶν ἀπέχεσθαι γυναικῶν.

δ.

Φαυστίνος Ἐπίσκοπος Πικένου τῆς Γοτεινῆς χώρας, τοποτηρητὴς τῆς ἐκκλησίας Ῥώμης, εἶπεν ἄρρεσκει ἵνα Ἐπίσκοπος καὶ πρεσβύτερος καὶ διάκονος, καὶ πάντες οἱ τὰ ἱερεῖα ὑποφωροῦσιν, ὀφειλοῦσιν ἀπέχεσθαι τῶν γυναικῶν ἀπέχωνται. ἀπὸ πάντων τῶν Ἐπισκόπων ἐλέχθη ἄρρεσκει, ὡς πάντας υποφωροῦσιν τρεῖς ἐστὶν τῶν δυναστικῶν προσεδρόντας, ἢ τοὺς δουλοῦσιν.

Περὶ ἀπληστίας.

ε.

Αὐρήλιος Ἐπίσκοπος εἶπε πάλιν τῇ ἀπληστίας Ἐπιθυμίαν, λέγει πάντων τῶν κακῶν μητέρα εἶναι οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ, δεόν ἐπέχεσθαι ἵνα μή τις τοῖς ἀπληστοῖς ὅροις κατακέρχηται, μηδὲ ἵνα

ANNO CHRISTI 597.

δια κέρδος τῶν τῶν πατέρων ὅροις πρὸς ὑπερβαίνει· μηδὲ ἵνα παντοίως ἐν κληρικῶν ὄξον ἐν δόξῃ οἰουδηποτε πλεονάζωσιν τὸν λαόν. Ἐπεὶ μὲν νεώτεροι ἀνεχθέντες ἀμαυρὰ ὄντα, καὶ κατὰ τοὺς λαοφάνους, σκοποῦμεθα καὶ ἡμῶν πτωχίσθησιν· καὶ ὅτι ἂν φανερότερον ἢ δὲ ἰατρικὴν ἐξέτισεν, οὐδεὶς ψιφίλειται, ἀλλὰ μάλλον ἐπέδρα ἀκολούθως καὶ ἐν λαϊκοῖς ἰσχυρῶς, πολλὰ μάλλον ἐν κληρικοῖς ὀφείλει καὶ καταδικάζεσθαι. σύμπασα ἡ συνέδριος εἶπεν· οὐδεὶς κατὰ τῶν πρεσβυτέρων, οὐδεὶς κατὰ τῶν ἀσκητῶν χωρὶς κινδύνου ἐποίησεν.

Ὡστε χρίσμα ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι.

ς.

Φορτυνάτος ἐπίσκοπος εἶπεν· ἐν ταῖς παρελθούσαις συνόδοις μεμνημένα ὀρεθέντα, ὡς χρίσμα ἢ καταλαγνῶ μετανοουμένων, ἢ κορών καὶ ἐξέρισαν ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι. ἐὰν δὲ τις ἀναφύῃ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ εἰς τὸ πῶς οὐδέποτε; Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· ὁ ὑμέτερον ἀξίωμα ἠκούσει τὸ ἀνεχθέν παρὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν ἡμῶν Φορτυνάτου· καὶ πρὸς ταῦτα λέγετε; ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· χρίσμα ἢ ποίνισι, καὶ κορών καὶ ἐξέρισι, ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι· μήτε δὲ καταλλάξαι ἵνα εἰς δημοσίαν λειτουργίαν πρεσβυτέρω ὄξωσιν, ὅτι πᾶσιν ὀρεσκή.

Περὶ τῆς τῶν ἐν κινδύνῳ κατεστώτων καταλλαγῆς.

ζ.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· ἐὰν τις ἐν κινδύνῳ κατεστώσῃ ἀτήσῃ ἐαυτὸν καταλλάξαι τοῖς ἱεροῖς μυστηρίοις τῶν Concil. Tom. 3.

nos patrum statutos transcedat, nec omnino cuiquam clericorum liceat de qualibet re fenus accipere. Quamquam novellæ suggestiones, quæ vel obscuræ sunt, vel sub genere latent, inspectæ a nobis formam accipient: ceterum de quibus apertissime diuina scriptura sanxit, non est ferenda sententia, sed potius exequenda. Proinde quod in laicis reprehenditur, id multo magis debet in clericis prædamnari. Vniuersum Concilium dixit: Nemo contra prophetas, nemo contra euangelia facit sine periculo.

Vt chrisma a presbyteris non fiat.

VI.

Fortunatus episcopus dixit: In præteritis Conciliis statutum meminimus esse, vt chrisma vel reconciliatio penitentium, nec non & puellarum consecratio, a presbyteris non fiant: si quis autem emerferit hoc faciens, quid de eo statuendum sit? Aurelius episcopus dixit: Audiuit dignatio vestra suggestionem fratris & coepiscopi nostri Fortunati; quid ad hæc dicitis? Ab vniuersis episcopis dictum est: Chrismatis consecratio, & puellarum consecratio a presbyteris non fiat: vel reconciliare quemquam in publica missa presbytero non licere, hoc omnibus placet.

De his qui in periculo positi reconciliantur.

VII.

Aurelius episcopus dixit: Si quisquam in periculo fuerit constitutus, & se reconciliari diuinis altaribus petierit: si episcopus
O o o ij

Carthag. II. cap. 3.

Carthag. II. cap. 4.

Handwritten marginal notes in Greek script on the left edge of the page.

pus absens fuerit, debet utique presbyter consulere episcopum, & sic periclitantem eius praecepto reconciliare: quam rem debemus salubri consilio roborare. Ab vniuersis episcopis dictum est: Placet quod sanctitas vestra necessario nos instruere dignata est.

De his qui in accusationem maioris natu veniunt, & ut episcopum nulli criminoso liceat accusare.

VIII.

Cartha. II. c. 6.

Numidius episcopus Maxulitanus dixit: Praeterea sunt quamplurimi non bonae conuersationis, qui existimant maiores natu, vel episcopos passim vaeque in accusationem pulfandos; debent tam facile admitti necne? Aurelius episcopus dixit: Placet igitur caritati vestrae, ut is qui aliquibus sceleribus inrexitus est, vocem aduersus maiorem natu non habeat accusandi? Ab vniuersis episcopis dictum est: Si criminosus est, non admittatur, placet.

De his qui merito facinororum suorum ab ecclesiae congregatione pelluntur.

IX.

Nō extat in Cartha. II.

Augustinus episcopus, legatus prouinciæ Numidiæ, dixit: Hoc statere dignamini, ut si qui forte merito facinororum suorum ab ecclesia pulsi sunt, & siue ab aliquo episcopo vel presbytero fuerint in communionem suscepti, etiam ipse pari cum eis crimine teneatur obnoxius, refugientes sui episcopi regulare iudicium. Ab vniuersis episcopis dictum est: Omnibus placet.

Ἐπισκόπου ἀπόντος, ὁ Φείλιξ ἐπίσκοπος ὁ πρεσβύτερος ἐρωτήσῃ τὸν Ἐπίσκοπον, καὶ ἔτι πῶς ἐν κινδύνῳ κατὰ τὴν ἀνάγκην καὶ ἐκείνου ἀφ' ἑαυτοῦ ἀποφασίσῃ. Ἐπὶ τῷ ἀποφασίσῃ ὁ Φείλιξ ἐπίσκοπος ἀποφασίσῃ βουλῆν κεραιῶν. Διὰ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· ὅτι καὶ ὁ πῶς ἢ ὑμετέρας ἀγνοουμένων ἀνακαίως ἡμᾶς ὠφελῆσαι κατὰ τὴν ἰστέον.

Πεὶ ἐπὶ τῷ πῶς πατέρας ἀπαμύμων, καὶ ὡς μὴ μὲν διαβέβληται ὅτι ἐξείναι Ἐπισκόπου κατηγορεῖν. ἦ.

Νουάδιος Ἐπίσκοπος Μαζουλιτῶνος εἶπεν· εἰς πολλοὶ ἐκ ἀγαθῆς αἰσθησεως, οἵ τινες ἠρωτῶνται ἐπὶ πατέρας καὶ Ἐπισκόποις, ὡς ἔτυχεν, ὁ Φείλιξ ἐπίσκοπος ἀνάγκῃ ἐπὶ τοιοῦτοις δεῖ ἀποφασίσῃ, ἢ μὴ; Αὐρήλιος Ἐπίσκοπος εἶπεν· ὁρῶσθε πῶς τῇ ἀγάπῃ ὑμῶν, τὸς εἰς ἕνα μίση ἐμπεπλεγμένους καὶ πατέρας Φωνίω κατηγορεῖται ἀπίστευται; ἐν πάντων τῶν Ἐπισκόπων ἐλέχθη· ἐάν διαβέβληται ὁ τοιοῦτος, μὴ ἀποφασίσῃ.

Πεὶ ἐπὶ κατὰ ἀξίαν τῶν οἰκείων ἀπτημάτων, ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς συλλόγου ἐκβαλλομένων. θ.

Αὐγουστίνος Ἐπίσκοπος τοποτηρῆς τῆς Νουμιδικῆς χωρᾶς εἶπεν· ὅτι ὁ ἕλεος κατὰ τὴν ἀξίαν, ὡς ἐπὶ ἀξίως τῶν οἰκείων ἐγκλημάτων διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διωχθέντας, ἐάν τις Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος δεῖται εἰς κοινωνίαν, καὶ αὐτὸς ἐπι μὲν τῷ ἴσῳ ἐγκλημάτων ὑποβίθιος φανῆ ἅμα τοῖς τῶν οἰκείων Ἐπισκόπου πῶς κανονικῶς ἔσονται διὰ τῶν ἁγίων. Διὰ πάντων τῶν Ἐπισκόπων ἐλέχθη· πάντων ὁρῶσθε.

ANNO
CIVILIS
1927

ANNO CHRISTI 397.

Περὶ πρεσβυτέρων τῶν ἀπὸ τῶν οἰκείων
καταγνωσκομένων ἐπισκόπων.

*De presbyteris, qui a propriis
corripiuntur episcopis.*

X.

Alypius episcopus, legatus Cartha. II. cap. 8.
provinciae Numidia, dixit: Nec
illud praetermittendum est, ut si
quis forte presbyter ab episco-
po suo correptus, tumore vel
superbia inflatus putauerit sepa-
ratim sacrificia Deo offerenda,
vel aliud erigendum altare con-
tra ecclesiasticam fidem disci-
plinamque crediderit, non exeat
impunitus. Valentinus primae
sedis provinciae Numidia, dixit:
Necessario disciplinae ecclesia-
sticae & fidei congrua sunt, quae
frater noster Alypius persecu-
tus est: proinde quid videatur
vestrae dilectioni, edicite.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος τοποτηρητῆς
τῆς Νομηδικῆς χώρας εἶπεν· ἐκ ἐκείνου
δεῖ παρέασαι, ἵνα εἰάν τις τυχόν πρε-
σβυτέρου ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου κα-
ταγνωσθεὶς, φισιότητι ἐνὶ κῆρῳ φα-
νία ἐσθραῖς, ἠγῆσται ὁφείλειν κερω-
ρισμένους ἀγία τῶ θεῷ προσφέρειν,
ἢ ἄλλο ἀνορθοῦν θισιαστέλιον οἰκτικῶν
καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πίστεως καὶ κα-
τάσεως· ὁ ποιοὺς ἀτιμώρητος μὴ ἐξ-
έλθῃ. Βαλεντίνος ἐπίσκοπος τῆς πε-
ντικῆς καθεδρᾶς τῆς Νομηδικῆς χώρας εἶ-
πεν· ἀναγκάτως τῆς ἐκκλησιαστικῆς πί-
στεως καὶ τῆς ἀδελφότητος εἰσι τὰ παρα τῆ
ἀδελφοῦ ἡμῶν Αλυπίου προσενεχθέν-
τα· λοιπὸν τὴ δοκεῖ τῆ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ, εἴπατε.

Εἰάν τις πρεσβυτέρου καὶ τοῦ ἰδίου ἐπι-
σκόπου φισιωθεὶς ῥήματα ποιήσῃ,
ἀνάθεμα ἐστὼ.

*Si quis presbyter contra episco-
pum suum inflatus schisma
fecerit, anathema sit.*

XI.

Ab vniuersis episcopis dictum Carthag. II. cap. 8.
est: Si quis presbyter a praepo-
sito suo correptus fuerit, debet v-
tique apud vicinos episcopos
conqueri, ut ab ipsis eius causa
possit audiri, ac per ipsos suo e-
piscopo reconciliari: quod nisi
fecerit, sed superbia (quod ab-
sit) inflatus secernendum se ab
episcopi sui communionem duxe-
rit, ac separatim cum aliquibus
schisma faciens, sacrificium Deo
obtulerit, anathema habeatur,
& locum amittat: ac si querimo-
niam iustam aduersus episco-
pum non habuerit, inquiren-
dum erit.

Ἰα.
Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη·
εἰάν τις πρεσβυτέρου ἐκ τῆς διαγωγῆς αὐ-
τῆς καταγνωσθῆ, ὁφείλει ὁ ποιοὺς τοῖς
ῥητιώσιν ἐπισκόποις προσεγγεῖλαι·
ἵνα αὐτῶν τῶ ἰδίου ἐπισκόπου κα-
ταλλαγῆ· τὸ δὲ εἰάν μὴ ποιήσῃ, ἀλλ',
ὅπως ἀπειθῆ, ὑπεροψία φισιότητος ἐν
τῆς ἰδίου ἐπισκόπου κοινωνίας εἰαν-
τὸν χωρήσῃ, ἔπειτα μίαν μετὰ τῶν
ῥήματα ποιῶν, ἀνάθεμα τῶ θεῷ προσ-
ενέσται· ὁ ποιοὺς ἀνάθεμα λογισθήτω,
ἔπειτα ἰδίων τόπων ἀπολεσάτω· σκοπου-
μένου, μήποτε καὶ τῶ ἐπισκόπου μέμ-
ψιν ἔχει δικαίω.

Si quis episcopus absque tempore Synodi in crimine detentus fuerit, a XII. episcopis audiatur.

Εάν τις ἐπίσκοπος χωρὶς καιροῦ συνόδου ἐκλήματι περιελθῆν, ὁποῦ τὸ ἀκουσθῆ, δὲ δὲ δέκα ἐπισκόπων.

XII.

Carthag. II. cap. 10.

Felix episcopus dixit: Suggesto secundum statuta veterum Conciliorum, vt si quis episcopus (quod non optamus) in reatum aliquem incurrerit, & fuerit ei nimia necessitas non posse plurimos congregare: ne in crimine remaneat, a XII. episcopis, & presbyter a sex episcopis cum proprio suo episcopo audiatur, & diaconus a tribus.

18. Φηλὶξ ἐπίσκοπος εἶπεν ἀναφῆρα καὶ τὴν ὁμοθυμαδὸν ἐκ τῆς παλαιᾶς συνόδου, ἵνα εἰάν τις ἐπίσκοπος, ὁποῦ ἀπειθῆ, ἐν ἑνὶ ἐκλήματι περιέλθῃ, ἐκ γνήτων πολλῆ ἀνάγκῃ τῆ μη δυνάσται πολλοὺς συναλεῖν, διὰ τὸ μὴ δύνασται ναὶ αὐτὸν ἐν τῷ ἐκλήματι, δὲ δὲ δέκα ἐπισκόπων ἀκουσθῆ. Ἐ ὁ πρεσβυτερος, δὲ δὲ ἐξ ἐπισκόπων καὶ τῆ ἰδίου καὶ ὁ διάκονος, δὲ δὲ τριῶν.

Vt non liceat episcopum nisi a plurimis ordinari: sed si necessitas fuerit, vel a tribus ordinetur episcopis.

Περὶ τῆ μη εἶναι ἐπίσκοπον, εἰ μὴ δὲ δὲ πολλῶν, χρὸς ἐπιδοῦναι εἰ δὲ ἀνάγκῃ γνήτων, καὶ δὲ δὲ τριῶν ὁ ἐπίσκοπος χρὸς τοῦ ἐπιδοῦναι.

XIII.

Carthag. II. cap. 10.

Aurelius episcopus dixit: Quid ad hæc dicit sanctitas vestra: ab vniuersis episcopis dictū est. A nobis veterum statuta debere seruari, sicuti & inconsulto primate cuiuslibet prouinciæ, tam facile non præsumant multi congregati episcopi episcopum ordinare: nisi si necessitas fuerit, tres episcopi, in quocumque loco sint, eius præcepto ordinare debent episcopum: & si quis contra suam professionē vel subscriptionem venerit in aliquo, ipse se honore priuabit.

19. Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπε πρὸς πάντας λέγει ὑμῶν ἀγιστοσύνη, δὲ δὲ πάντων τῶ ἐπισκόπων ἐλέχθη ὁ Φαίλος ὁ ἡμῶν τὴν ὁμοθυμαδὸν ἐκ τῆς παλαιᾶς συνόδου Φυλακίου ὁ ἑνὶ τῶν ὡς ἐπιδοῦναι ἀβούλων οἱ πρωτόκλιτοντες τῆ ἰδίου ἐπιδοῦναι οὐ κατὰ πολὺν. πολλοὶ οὖν ἐπίσκοποι συναλεῖντες, ἐπίσκοπον χρὸς τοῦ ἐπιδοῦναι εἰ δὲ ἀνάγκῃ γνήτων, τρεῖς ἐπίσκοποι ἐν οἷσιν ὅποῦ τῶ ὡς, τῶ ἑκ πρεσβυτερος ἀναφῆρα ἐκλήματι χρὸς τοῦ ἐπιδοῦναι τῶ ἐπίσκοπον. καὶ εἰάν τις ἐν ἑνὶ ἐκλήματι τῆ ἰδίου ὁμοθυμαδὸν ἢ τῆ ὑπογραφή, αὐτὸς εἰ αὐτὸν ἀποστρέψῃ τῆς ἑμῆς.

NOTÆ.

Causa Concilii. Quo tempore celebratum fuerit.

^a Concilium Carthaginense.] Causam habiti Concilii acta manifestant, nimirum quæ ad mores ecclesiæ Africanæ restaurandos spectabant, constituta fuisset. ^b Nomine secundum, ordine temporis.] Hoc Concilium vere post omnia Carthaginensia celebratum fuisset, non modo ex Canonibus, verumetiam episcoporum præsentium nominibus euidentissime

ANNO
CHRISTI
397.

probatur. Si, quod habent acta Concilii, Valentinus Numidiæ primas, Xantippi successor, huic Concilio interfuerit, post Mileuitanum, adeoque post quinque saltem anteriora, hoc cui Genedius præfuit, quodque secundum appellatur, habitum fuisse oportet. Nam Mileuitano Concilio Xantippus Numidiæ primas Valentini antecessor interfuit. Illud igitur, in quo Valentinus episcopalem sententiam decisuam dixisse scribitur, ante Mileuitanum sub Innocentio, multo minus ante tria Carthagenensia sub Siricio & Anastasio celebrata habitum fuisse, sustineri non potest. Valentinus Numidiæ primas, initio actorum Carthagenensis VI. & in literis synodalibus ad Bonifacium & Cælestinum pontificem scriptis, nominatim recensetur. Xantippi igitur non antecessorem, sed potius successorem fuisse, nemini dubium esse potest. Secundo, anterioribus Carthagenensibus omnibus Aurelium episcopum præsedisse, ex actis eorundem Conciliorum aperte constat. In hoc cum Aurelio Carthagenensi episcopo, Genedius Carthagenensis re & nomine episcopus præfedit, quod ille literis suis Carthagine celebrandum indixit, in quo primo loco sedens primam sententiam pronuntiauit. Dubium itaque nullum est, quin Aurelius post sex aut septem Concilia Carthagine habita, post multos in ecclesia Carthagenensi exantlatos labores, episcopatu se abdicarit, atque ad imitationem Valerii Hippone S. Augustinum sustententis, in Genedium munus episcopale Carthagenensis ecclesiæ transtulerit, sicque auctoritate Genedii Carthagenensis hoc Concilium postremo loco Carthagine habitum fuerit. Nam inauditum est, ut alius quam Carthagenensis episcopus Carthagine Concilium indixerit, per literas conuocarit, atque in eo primo loco sedens primam sententiam pronuntiauerit. Quod Aurelius Carthagenensis episcopus interfuisse, sententiam suam dixisse scribitur, honoris causa accidit. Tertio sub pontificatu Cælestini post Africanum, adeoque post omnia Carthagenensia Concilia hanc Synodum Carthagenensem, quæ sub præsidio Genedii habita est, celebratam fuisse, secundus & tertius Canon huius Concilii, in quibus Africani Concilii anno primo Cælestini pontificis celebrati Canones, decimus nimirum & vigesimus septimus, citati reperiuntur, manifestissime testantur. Quarto demum, ex addita ad secundum Canonem huius Concilii antiqua lectione habetur expressum, quod Faustinus episcopus Potentinus in Piceno, legatus a latere a Bonifacio papa missus, in hoc Concilio sententiam dixerit. Siue igitur in Africa hucusque perseuerauerit, siue iterum a Cælestino missus fuerit, ex præsentia illius colligitur, hanc Synodum Carthagenensem sub pontificatu Cælestini, post Africanum aliaque omnia Carthagenensia Concilia habitam & congregatam fuisse. Hæc ex Baronii appendice ad tom. 5. annum 397. Plura vide infra verbis sequentibus.

Xantippus primas Numidiæ tempore Concilii Mileuitani.

Valentinus primatum Numidiæ quo tempore tenuerit.

[Valentiniano Augusto IV.] In nota consulum collector manifeste errat. Nusquam enim Valentinianus Augustus cum Theodosio, sed cum Neoterio anno Christi 390. consulatum gessisse

Consularis nota erronea.

Alypius
quando
presbyter
& episco-
pus factus.

reperitur. Nec est quod dici possit pro Neoterio librariorum vitio Theodosium scriptum esse, siquidem Alypius, qui in hac Synodo Tagastensis episcopus nominatur, Valentiniano Augusto IV. & Neoterio consulibus, tantum adhuc presbyter existens, non nisi quatuor annis post prædictorum consulatum episcopus ordinatus fuerit, ut patet apud Baron. anno 394. Verius est librariorum vitio ordinem consulum inuersum esse, ut loco Theodosii iunioris XI. & Valentiniani, qui post Castinum & Victorem, anno secundo Cælestini papæ absoluto consulatum gesserunt, posuerint consules Valentinianum & Theodosium, addiderintque IV. tamquam notam numeri, quæ designabat Theodosium iuniorem. Hæc Baron. prædicto loco.

Ecclesia
Perpetue
cur Restitu-
ta appellata
fuerit.

^d *In basilica Perpetua.*] Primaria nimirum vrbis ecclesia, denominata a primaria martyre Perpetua. Nam ut auctor est Victor Viticensis episcopus lib. 1. de persecut. Vandalica, Perpetua Carthagine maior basilica fuit, vbi corpora sanctorum martyrum Perpetuæ & Felicitatis sepulta erant. Eadem nominata est *Restituta*, quod a Donatistis olim occupatam & diutius possessam, Constantius aut eius posterii imperatores catholici, catholicis restituerint atque reddiderint. Ita Baron. anno 397. num. 44. & 45. A Restituta martyre Carthagine passâ, vel a Restituto Carthaginensi episcopo, illam basilicam, in qua hoc aliaque complura Carthaginensia Concilia habita sunt, denominatam fuisse, dici posset, nisi hoc loco eadem basilica alio nomine etiam Perpetua appellaretur.

Genedius
episcopus
Carthagi-
nensis,

^e *Genedius episcopus.*] Genedius absque controuersia cognoscitur fuisse episcopus Carthaginensis, utpote qui non solum primo loco sedit, primusque omnium sententiam dixit, sed & suis ipse literis Synodum conuocauit. Quod non nisi primati licuisse docet S. Augustinus epistola ad Victorium. Hunc Grato successisse, præcessisse vero Aurelium, propter rationes supra dictas dici non potest. Quod vero Aurelius factum Valerii Hipponensis imitatus, onus episcopale in Genedium transtulerit, cumque Genedio ipse Aurelius honoris causa federit, omnino est dicendum: propterea quod duos eiusdem sedis episcopos simul esse non licuerit. Baron. prædicto loco in appendice.

Aurelius
an fuerit
episcopus.

^f *Aurelius episcopus.*] Carthaginensis nimirum, sic dictus, quod cum Genedio, in quem senio fatiscens episcopatum refuderat, honoris causa federit, suffragiique dicendi prærogatiuam obtinuerit.

^g *Cum in præterito Concilio de continentia & castitatis, &c.*] Nimirum Africano, quod Castino atque Victore consulibus, anno primo Cælestini pontificis, qui est Christi 424. celebratum est. Illius enim Canone 37. de continentia clericorum constitutum fuit id, quod hoc loco insinuatur & allegatur. Quibus illa quæ de tempore huius Concilii supra diximus, non parum corroborantur.

Coninges
ad sacros
ordines ad-
sciti, vsu
coniugii
abstine-
bant.

^h *Etiam ab vxoribus se abstineant.*] Hic Canon post sextum apostolorum significat olim accidisse, ut moribus spectatissimi, quantumlibet vxorem haberent, in episcopos eligerentur; ea tamē conditione, ut ad sacros ordines adsciti, ab vsu cōiugii penitus sibi temperarent.

Hila-

ANNO
CHRISTI
597.

Hilarium Pictaviensem episcopum ex coniugato cælibem factum esse, supra diximus sub Liberio. Qua de causa id olim acciderit, aut permillum fuerit, vide Baron. anno 58. num. 19. & 20. Item notas Can. 6. apost.

ⁱ *Faufstinus episcopus.*] Hic est ille, qui a Bonifacio papa legatus a la-
tere in Africam missus, multis Africanis Conciliis sub Bonifacio & Cælestino habitis interfuit. ^{Faufstinus quis.}

^k *Memini præterito Concilio.*] Canone nimirum 10. Conc. Africani.
^l *Alypius episcopus.*] De Alypio vide quæ diximus supra verbo *Valentiniano.*

^m *Valentinus prima sedis provincia Numidia.*] Vide quæ de Valentino diximus supra verbo *Nomine II.* &c.

CONCILIVM CARTHAGINENSE
NOMINE TERTIVM, ^bORDINE TEMPORIS,
inter ea quæ post Nicænum extant, vere secundum.
Circa tempora Siricii papæ.

Probatum a Leone IV. d. 20. capit. de libellis.

TITVLI CAPITVLORVM.

I. <i>Vt comprouinciales episcopi de Pascha suum inquirant primatē.</i>	<i>ferentibus.</i>
II. <i>Vt per singulos annos Concilium fiat.</i>	XI. <i>Vt filii clericorum ad spectacula non accedant.</i>
III. <i>Vt episcopus, priusquam ordinetur, Canones agnoscat.</i>	XII. <i>Vt clericorum matrimonii infideles non socientur.</i>
IV. <i>Vt Leuitæ & virgines ante 25. annos non consecrentur.</i>	XIII. <i>Vt clerici de rebus suis nihil infidelibus conferant.</i>
V. <i>Vt sacramentum catechumenis non prebeat.</i>	XIV. <i>Vt clerici filios suos a sua potestate exire non sinant, nisi ætate & moribus comprobatos.</i>
VI. <i>Vt baptismum mortuis vel eucharistia non detur.</i>	XV. <i>Vt clerici non sint conductores vel negotiatores.</i>
VII. <i>Vt episcopus accusatus, ubi, vel infra quod tēpus examinatur.</i>	XVI. <i>Vt clerici non sint usurarii.</i>
VIII. <i>De presbyteris & diaconibus, quanti episcopi eos audiant.</i>	XVII. <i>Vt cum clericis extranea femina non cohabitent.</i>
IX. <i>Vt clerici publica iudicia non appellent.</i>	XVIII. <i>Vt clerici non ordinentur, nisi omnes, qui cum eis sunt, fideles existant.</i>
X. <i>Si a quoquam ab aliis iudicibus ecclesiasticis ad alios iudices & ecclesiasticos maioris auctoritatis prouocatum fuerit, non obesse prioribus, diuersas sententias pro-</i>	XIX. <i>Vt clerici, cum ad pubertatem venerint, aut coniugium, aut castitatem profiteantur.</i>
Concil. Tom. 3.	XX. <i>Vt plebes alienas alius episcopus non usurpet.</i>